

FAGERSTA KOMMUN

REVISORERNA

2024-04-12

Till
Kommunfullmäktige i Fagersta
kommun

Revisionsberättelse 2023

Vi, av fullmäktige utsedda revisorer, har granskat den verksamhet som bedrivits i styrelse och nämnder. Granskningen har utförts av sakkunniga som biträder revisorerna.

Styrelse och nämnder ansvarar för att verksamheten bedrivs enligt gällande mål, beslut och riktlinjer samt de lagar och föreskrifter som gäller för verksamheten. De ansvarar också för att det finns en tillräcklig intern kontroll och återredovisning till fullmäktige.

Revisorerna ansvarar för att granska verksamhet, intern kontroll och räkenskaper samt att pröva om verksamheten bedrivits enligt fullmäktiges uppdrag och mål samt de lagar och föreskrifter som gäller för verksamheten.

Granskningen har utförts enligt kommunallagen, god revisionsred i kommunal verksamhet och kommunens revisionsreglemente. Granskningen har haft den omfattning och inriktning samt givit det resultat som redovisas i bilagan ”Revisorernas redogörelse”.

Kommunens resultat för året uppgår till 114,8 mkr, vilket är 114 mer än budget. Däremot redovisar utbildningsnämnden en budgetavvikelse på -29,9 mkr, inkluderat en tilldelning från centrala medelsreserven om 9 mkr. Revisorerna ser allvarligt på utbildningsnämndens underskott och kommer under 2024 följa nämndens arbete för att skapa en budget i balans.

Vi bedömer sammantaget att styrelse och nämnder i Fagersta kommun har bedrivit verksamheten på ett ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt.

Vi bedömer att räkenskaperna i allt väsentligt är rättvisande.

Vi bedömer att styrelsens och nämndernas interna kontroll varit tillräcklig.

Vi kan inte göra någon bedömning huruvida verksamhetsmålen är förenliga med resultatet. Detta då vi anser att det saknas väsentlig information i måluppföljningen.

Vår bedömning avseende de finansiella målen är att måluppfyllelsen delvis är förenligt med de mål som fullmäktige fastställt i budget 2023. Detta då tre av fem mål bedöms uppfyllas för året.

FAGERSTA KOMMUN

REVISORERNA

Vi tillstyrker att fullmäktige beviljar ansvarsfrihet för styrelse, nämnder och gemensamma nämnder samt enskilda ledamöter i dessa organ.

DocuSigned by:
Rolf Malmén
3082143F90554F6...
Rolf Malmen

DocuSigned by:
Tom Selnes
E77E88F0F3FC4A4...
Tom Selnes

DocuSigned by:
Helmut Hoffmann
F6B962BC8847437...
Helmut Hoffmann

DocuSigned by:
Eva Olsson
E0DCDFB81BD04B5...
Eva Olsson

DocuSigned by:
Christina Pernäng
346E0B5F5ADA44F...
Christina Pernäng

Bilagor:

Till revisionsberättelsen hör bilagorna

Revisorernas redogörelse (nr 1)

Revisionsberättelse från Södra Dalarnas räddningstjänstförbund (nr 2)

Revisionsberättelse från Norra Västmanlands Kommunalteknikförbund (nr 3)

Granskningsrapport från lekmannarevisorn i Bergslagsbo i Fagersta kommun AB (nr 4)



Granskning av bokslut och årsredovisning

2023-12-31

Rapport

Fagersta kommun

KPMG AB

2024-04-12

Antal sidor 13

Innehållsförteckning

1	Sammanfattning	1
1.1	Årsredovisningens räkenskaper	1
1.2	God ekonomisk hushållning	1
1.3	Balanskravsresultat	2
1.4	Rekommendationer	2
2	Bakgrund	3
2.1	Syfte och revisionsfrågor	3
2.2	Avgränsning	4
2.3	Revisionskriterier	4
2.4	Metod	4
3	Resultat av granskningen	6
3.1	Årsredovisningens räkenskaper	6
3.1.1	Bedömning	6
3.2	God ekonomisk hushållning	7
3.2.1	Bedömning	9
3.3	Balanskravsresultat	10
3.3.1	Bedömning	10
3.3.2	Resultatdispositioner	10
3.4	Budget – kommunallagen och god redovisningssed	11
3.5	Kommunstyrelsen – uppföljning av delårs- och årsboksluts- process	12
3.5.1	Bedömning	12
3.6	Övriga iakttagelser	12
3.6.1	Bedömning	12

1 Sammanfattning

Vi har av Fagersta kommuns revisorer fått i uppdrag att granska årsbokslut och årsredovisning för räkenskapsåret 2023. Uppdraget ingår i revisionsplanen för år 2023.

Vårt uppdrag är att granska årsredovisningen i syfte att ge revisorerna ett tillräckligt underlag för utlåtandet respektive revisionsberättelsen.

Syftet med granskningarna är att bedöma om kommunens årsredovisning har upprättats i enlighet med kommunallag, lag om kommunal bokföring och redovisning samt god redovisningssed i kommuner och regioner.

Nedan följer en sammanfattning av granskningens bedömningar och rekommendationer.

1.1 Årsredovisningens räkenskaper

Vi har inte identifierat några väsentliga felaktigheter i årsbokslutet.

En förvaltningsberättelse har upprättats i enlighet med LKBR men vi vill fästa uppmärksamheten på att den inte fullt ut följer rubrikuppställning i enlighet med RKR R15 Förvaltningsberättelse. Vissa delar skulle även kunna utvecklas såsom analyser, nyckeltal och även koncernperspektivet.

De sammanställda räkenskaperna är delvis grundade på årsbokslut som ännu inte är undertecknade. Detta kan innebära en risk för fel i den sammanställda redovisningen om riktigheten i rapporterade enheters redovisningar inte säkerställts av styrelser, VD och revisorer.

1.2 God ekonomisk hushållning

Grundat på vår översiktliga granskning av årsredovisningen har det inte framkommit några omständigheter som ger oss anledning att ifrågasätta det återrapporterade resultatet rörande de finansiella målen. Det innebär att resultatet delvis är förenligt med de finansiella mål som fullmäktige fastställt i budget 2023.

Däremot anser vi att det saknas ett tydligt målvärde för målet ”Kostnader och intäkter ska i så stor utsträckning som möjligt påföras rätt verksamhet i förhållande till vad som är ekonomiskt försvarbart.”

Vi konstaterar att avrapporteringen av verksamhetsmål (strategiska utvecklingsområden) i årsredovisningen saknar tillräcklig tydlighet och struktur och som en följd av detta är det inte möjligt för oss att bedöma om resultatet är förenligt med de strategiska utvecklingsområdena som fullmäktige beslutat. Vi ser ett behov av att utveckla uppföljningen av de strategiska utvecklingsområdena, då det idag saknas mätbara måttal kopplade till effektmålen och bedömningen av måluppfyllelsen blir därför subjektiv. Vi saknar även förklaring när ett effektmål bedöms om uppfyllt, delvis uppfyllt

eller inte uppfyllt. Vi ser även ett behov av att årsredovisningen inkluderar en sammanfattande bedömning av de strategiska utvecklingsområdena huruvida kommunen uppnår god ekonomisk hushållning.

1.3 Balanskravsresultat

Vi bedömer, utifrån redovisningen av balanskravsresultatet i årsredovisningen, att det lagstadgade balanskravet uppfylls.

1.4 Rekommendationer

Mot bakgrund av vår granskning rekommenderar vi kommunstyrelsen att:

- arbeta vidare med att utveckla förvaltningsberättelsen för att säkerställa att all information som ska finnas med finns med då det finns delar i förvaltningsberättelsen som bör utvecklas till kommande år.
- uppdatera sig på RKR R 14 Drift- och investeringsredovisning så att kommunen följer rekommendationen.
- säkerställa att räkenskaperna följer lag och god redovisningssed.
- fortsatt följa upp att den interna kontrollen för hantering av delårsrapport och årsredovisning är tillfredsställande och säkerställer att tidsplaner hålls för att granskning ska kunna utföras enligt god redovisningssed.
- se över rutinerna för att säkerställa att anläggningsregister hålls uppdaterat av såväl anskaffningar som utrangeringar.
- se över möjligheterna till att ta månadsvisa backuper för att kunna få fram listor även retroaktivt avseende semesterskuldlista.
- se över så att budgeten för 2024 upprättas i enlighet med regelverket, dvs att den ska vara positiv. Vi rekommenderar även kommunstyrelsen att framåt arbeta med fullföljning av budgetföljsamhet.
- se över klassificering, det vill säga att liknande poster bokförs på samma konton mellan åren för att få en rättvisande jämförelse mellan åren.
- säkerställa på att budgeten för 2024 och kommande år upprättas i enlighet med regelverk och god redovisningssed.
- fortsatt följer upp att den interna kontrollen för hantering av delårsrapport och årsredovisning är tillfredsställande och säkerställer att tidsplaner hålls för att granskning ska kunna utföras enligt god redovisningssed.

2 Bakgrund

Vi har av Fagersta kommuns revisorer fått i uppdrag att granska årsbokslut och årsredovisning för räkenskapsåret 2023. Uppdraget ingår i revisionsplanen för år 2023.

Kommunens revisorer ska enligt 12 kap. kommunallagen (2017:725) bedöma om resultatet i årsredovisningen är förenligt med de mål som fullmäktige beslutat. Revisorerna ska vid granskning av årsredovisning pröva om räkenskaperna är rättvisande. Revisorernas uttalande avges i revisorernas revisionsberättelse.

Från och med den 1 januari 2023 ska årsredovisningen granskas enligt Standard för kommunal räkenskapsrevision. Standarden ska tillämpas av de sakkunniga som utför räkenskapsrevision på uppdrag av förtroendevalda revisorer i kommuner, regioner, kommunalförbund och samordningsförbund.

Standarden består av:

- Ramverk
- Anvisningar för tillämpning i kommunal räkenskapsrevision av International Standards on Auditing (ISA) samt International Standard on Review Engagements (ISRE 2410) inklusive tillämpningsanvisning för granskning av drift-och investeringsredovisning (enligt ISA 501)
- Instruktion för granskning av sammanställda räkenskaper
- Instruktion för granskning av förvaltningsberättelse

Följande moment regleras inte av standarden utan tillkommer, i enlighet med SKR:s God revisionssed i kommunal verksamhet 2022:

- Granskningen av utfallet rörande verksamhetsmålen med betydelse för god ekonomisk hushållning samt själva bedömningen av huruvida resultaten i årsredovisningen är förenliga med verksamhetsmålen samt de finansiella målen.
- Bedömning om kommunen efterlever balanskravet samt eventuellt återopande av synnerliga skäl omfattas inte av Standard för kommunal räkenskapsrevision.

2.1 Syfte och revisionsfrågor

Vårt uppdrag är att granska årsredovisningen i syfte att ge revisorerna ett tillräckligt underlag för utlåtandet respektive revisionsberättelsen.

Syftet med granskningarna är att bedöma om kommunens årsredovisning har upprättats i enlighet med kommunallag, lag om kommunal bokföring och redovisning samt god redovisningssed i kommuner och regioner.

Granskningen av årsredovisningen ska besvara följande revisionsfrågor:

- Har årsredovisningens balansräkning, resultaträkning, kassaflödesanalys, drift-och investeringsredovisning samt noter upprättats i enlighet med lagen om kommunal bokföring och redovisning (LKBR) och ger en i alla väsentliga avseenden rättvisande bild av kommunens finansiella ställning per den 31 december 2023 och av dess finansiella resultat och kassaflöde för året?
- Är förvaltningsberättelsens lagstadgade delar förenliga med årsredovisningens övriga delar?

- Har förvaltningsberättelsen upprättats i enlighet med LKBR?
- Har sammanställda räkenskaper konsoliderats i enlighet med LKBR?
- Är resultatet i årsredovisningen förenligt med de mål som fullmäktige beslutat, som är av betydelse för god ekonomisk hushållning?
- Efterlever kommunen balanskravet och har eventuella negativa balanskravsresultat och åberopande av synnerliga skäl hanterats korrekt?

2.2 Avgränsning

Vår granskning omfattar årsredovisningen per 2023-12-31. Granskningen av räkenskaperna har utförts i den omfattning som krävs enligt Standard för kommunal räkenskapsrevision. Granskningen av måluppfyllelse och bedömning av balanskravet har utförts enligt SKR:s God revisionsred i kommunal verksamhet 2022.

Fel i räkenskaperna betraktas som väsentliga om de är av sådan omfattning eller typ att de, om de varit kända för en välinformerad läsare av årsredovisningen, hade påverkat dennes bedömning av kommunen. Detta kan inkludera såväl kvalitativa som kvantitativa fel och varierar mellan kommuner och verksamheter.

2.3 Revisionskriterier

Bedömningsgrund för våra bedömningar avseende årsredovisningens räkenskaper bygger på följande revisionskriterier:

- Kommunallag (KL) och lag om kommunal bokföring och redovisning (LKBR)
- God redovisningsred, definierad av Rådet för Kommunal Redovisning (RKR)

Vid bedömning av god ekonomisk hushållning bygger vår bedömning även på:

- Interna regelverk och instruktioner
- Fullmäktigebeslut

2.4 Metod

Granskningarna har genomförts genom bland annat:

- Processgenomgång
- Stickprov och andra urvalsmetoder
- Dataanalys
- Kartläggning av IT-miljön
- Intervjuer med berörda tjänstepersoner
- Avstämning mot redovisningsregelverk
- Granskning av interna kontroller som är av relevans för upprättandet av de finansiella rapporterna
- Verifiering av årsredovisning mot huvudbok samt underlag för denna

Revisionens faser kan kategoriseras i Planering, Genomförande och Rapportering.

I planeringsfasen har vi haft inledande genomgång av villkoren för uppdraget, fastställande av vilka dokumentationskrav som finns, vem som bär ansvaret vid oegentligheter samt kommunikationen under revisionens gång. En viktig del i

planeringsfasen är att identifiera risker, värdera riskernas utifrån allvarlighet och sannolikhet samt att identifiera lämpliga granskningsåtgärder.

Genomförandefasen har omfattat fortsatt planering då den interna kontrollen som har översiktligt granskats och de iakttagelser som gjorts i samband med denna granskning har beaktats i granskningen av årsbokslutet. Granskningen av den interna kontrollen tar sin utgångspunkt i kundens processer, bedömningar i redovisningen och finansiella ramverk. Förståelsen för de väsentliga processerna har dokumenterats och en bedömning kring risken för oegentligheter har gjorts. Vidare utgör IT-miljön en viktig del av kommunens verksamhet och en dokumenterad förståelse kopplat till detta område har ingått som en del av den interna kontrollen. Vi har skaffat oss en förståelse för den interna kontrollen för att identifiera lämpliga granskningsåtgärder men inte för att uttala oss om effektiviteten i kontrollerna/processerna.

En revisionsstrategi har bestämts utifrån den inledande planeringen och den förståelse som skaffats i samband med granskningen av den interna kontrollen. Andra delen av genomförandefasen har omfattat inhämtande av revisionsbevis genom granskning och dokumentation av:

- Balans och resultaträkning
- Närståendetransaktioner
- Sammanställda räkenskaper
- Drift- och investeringsredovisningen
- Förvaltningsberättelse

Som en del i den avslutande fasen har vi inhämtat ett skriftligt uttalande enligt ISA 580. Det har inhämtats från den de tjänstepersoner som har uppdraget att verkställa bokslutsprocessen och den interna kontrollen i kommunens redovisning, system och rutiner.

Granskningarna avser kommunens årsredovisning som avgetts av kommunstyrelsen den 2024-04-02.

Rapporten är faktakontrollerad av ekonomiavdelningen.

3 Resultat av granskningen

Nedan redogörs för resultatet av granskningen och de noteringar som gjorts i samband med denna.

3.1 Årsredovisningens räkenskaper

Enligt 4 kap. 1 § LKBR ska en årsredovisning innehålla en förvaltningsberättelse, resultaträkning, balansräkning, kassaflödesanalys, noter, driftredovisning, investeringsredovisning och sammanställda räkenskaper enligt 12 kap 2 § LKBR.

3.1.1 Bedömning

I samband med granskningen har följande noterats, ej väsentliga, avvikelser:

- Kommunen har per 2023-12-31 redovisat hyresavtal för verksamhetsfastigheter som operationell leasing. Avvikelsen har troligen en påverkan på balansomslutningen samt även viss påverkan mellan utfall av verksamhetens kostnader, avskrivningar och räntor.

Hyreskontrakt och leasing av bilar och fastigheter ses normalt som finansiell leasing vilket innebär att en fiktiv anläggningstillgång och skuld skall redovisas och skrivas av över återstående hyresperiod. Kommunen hanterar alla leasingkostnader som operationell leasing vilket enligt vår bedömning sannolikt är ett avsteg från RKR R5 och god redovisningssed. Det lämnas i årsredovisningen inte någon upplysning kring vilka resultateffekter detta avsteg medför, vilket enligt LKBR ska finnas.

- Vi kan i årsredovisningen konstatera att både, drift- och investeringsredovisningarna inte stämmer mot de beslutade budgeterna, vilket innebär att läsarna och kommunfullmäktige inte kan följa upp utfallet mot beslutad budget. Det saknas även information i årsredovisningen om att budgeten har reviderats under året samt när detta skett.

Vi rekommenderar även att kommunstyrelsen uppdaterar sig på RKR R 14 Drift- och investeringsredovisning så att kommunen följer rekommendationen. Enligt RKR R14 ska både drift- och investeringsredovisningen utformas så att utfallen på ett överskådligt sätt kan stämmas av mot kommunfullmäktiges beslutade budget och att budgetposterna ska avse senast beslutade budget. Det ska även finnas upplysningar om drift- och investeringsredovisningens uppbyggnad och om tillämpade internredovisningsprinciper.

I investeringsredovisning ska inkluderas de under året genomförda investeringar som finansierats via finansiell leasing eller som erhållits genom gåva. Eftersom kommunen ännu inte tillämpar finansiell leasing saknas denna information. I de fall utgiftsbeslut tagits under året ska uppgift lämnas om till vilka belopp och vid vilka tidpunkter budgetposterna justerats. Vi saknar information om tidpunkt. Investeringsredovisningen bör summeras i kassaflödesrapportens poster "Investering i immateriella, materiella och finansiella anläggningstillgångar

Enligt vår bedömning har årsredovisningens balansräkning, resultaträkning, kassaflödesanalys, drift- och investeringsredovisning samt noter upprättats, med undantag av ovan punkter, i enlighet med LKBR och ger en i alla väsentliga avseenden rättvisande bild av kommunens finansiella ställning per den 31 december 2023 och av dess finansiella resultat och kassaflöde för året.

Förvaltningsberättelsens lagstadgade delar är förenliga med årsredovisningens övriga delar. En förvaltningsberättelse har upprättats i enlighet med LKBR men vi vill fästa uppmärksamheten på att den inte fullt ut följer rubrikuppställning i enlighet med RKR R15 Förvaltningsberättelse. Vissa delar skulle även kunna utvecklas såsom analyser, nyckeltal och även koncernperspektivet.

Förvaltningsberättelse saknar, enligt LKBR, bland annat följande punkter:

- Upplysningar om motiv till privata utförare
- Upplysningar om beslutförande personer inom kommunkoncernen
- Upplysningar om koncernen under flera rubriker
- Slutsats för god ekonomisk hushållning och även slutsatser för resultat och ställning
- Ingen samlad bedömning lämnas i förvaltningsberättelsen av de verksamhetsmässiga målen som fullmäktige fastställt utifrån god ekonomisk hushållning.

Sammanställda räkenskaper har konsoliderats i enlighet med LKBR.

De sammanställda räkenskaperna är delvis grundade på årsbokslut som ännu inte är undertecknade. Detta kan innebära en risk för fel i den sammanställda redovisningen om riktigheten i rapporterade enheters redovisningar inte säkerställts av styrelser, VD och revisorer.

Vi rekommenderar att kommunstyrelsen att säkerställa att räkenskaperna följer lag och god redovisningssed.

Vi rekommenderar att kommunen arbetar vidare med att utveckla förvaltningsberättelsen för att säkerställa att all information som ska finnas med finns med då det finns delar i förvaltningsberättelsen som bör utvecklas till kommande år.

Vi rekommenderar att kommunstyrelsen fortsatt följer upp att den interna kontrollen för hantering av delårsrapport och årsredovisning är tillfredsställande och säkerställer att tidsplaner hålls för att granskning ska kunna utföras enligt god redovisningssed.

3.2 God ekonomisk hushållning

Kommuner och regioner ska ha en god ekonomisk hushållning i sin verksamhet och i sådan verksamhet som bedrivs genom sådana juridiska personer som avses i KL 10 kap. 2–6 §§ (hel- och delägda kommunala bolag, stiftelser och föreningar).

I KL stadgas även att kommunerna ska ha en god ekonomisk hushållning, vilket får ses som ett överordnat krav och innebär i de allra flesta fall att det inte räcker med att intäkterna enbart täcker kostnaderna, eftersom det på längre sikt urholkar kommunernas ekonomi.

Enligt kommunallagens bestämmelser ska fullmäktige i budgeten ange finansiella mål och verksamhetsmål som har betydelse för god ekonomisk hushållning. Revisorerna ska bedöma om resultatet i årsredovisningen är förenligt med de av fullmäktige beslutade målen.

Kommunfullmäktige i Fagersta kommun har fastställt fem finansiella mål och åtta strategiska utvecklingsområden med 68 tillhörande effektmål. Se vidare för kommunfullmäktiges, kommunstyrelsens, socialnämndens och utbildningsnämndens uppföljning av effektmål på sidorna 18–20 i kommunens årsredovisning.

Finansiella mål:

Finansiella mål	Årets resultat	Bedömning
Årets resultat ska motsvara ett överskott på 2% av skatteintäkter och generella statsbidrag.	11,3 %	Uppfyllt
Skattefinansieringsgraden av investeringar ska vara 100 % över en rullande femårsperiod.	84 %	Inte uppfyllt
Soliditeten inklusive ansvarsförbindelsen ska hållas oförändrad eller öka.	Soliditeten har minskat från 47 % till 46 %	Inte uppfyllt
Avgiftens andel av kostnaderna ska inte tillåtas minska och skattesubventioneringsgraden skall hållas konstant.	Taxor och avgifter som kommunen råder över uppräknas med index alternativt genom årlig bedömning av uppräkningsbehovet.	Uppfyllt
Kostnader och intäkter ska i så stor utsträckning som möjligt påföras rätt verksamhet i förhållande till vad som är ekonomiskt försvarbart.	Gemensamma kostnader såsom telefoni, it, lokaler fördelas på respektive verksamhet.	Uppfyllt

Kommunstyrelsen gör bedömningen att tre av fem finansiella mål uppnås för året. Kommunstyrelsen gör även bedömningen att kommunen delvis uppnår målet om god ekonomisk hushållning ur det finansiella perspektivet, då balanskravsresultatet är positivt och kommunen har en stark finansiell profil.

Verksamhetsmål:

Strategiska utvecklingsområden	Bedömning
Fagersta – platser där världar möts	Delvis uppfyllt
Våra barn - vår framtid	Delvis uppfyllt
Ett näringsliv i framkant	Delvis uppfyllt
Våra levande centrum	Uppfyllt
Låt hela Fagersta leva	Delvis uppfyllt
Nära till allt	Delvis uppfyllt
En trygg, hållbar och jämställd kommun	Delvis uppfyllt
Vi möts i Fagersta	Delvis uppfyllt

Måluppfyllelse – effektmål	Antal	Procent
Uppfylls helt	28	41%
Uppfylls delvis	33	49%
Ej uppfyllt	7	10%
Totalt	68	100%

Enligt årsredovisningen baseras bedömningen av måluppfyllelse per strategiskt utvecklingsområde på nämndernas uppfyllelse av beslutade effektmål. Om mer än 50 % av effektmålen kopplade till ett strategiskt utvecklingsområde bedöms uppnås, bedöms även det strategiska utvecklingsområdet som uppnått. Kommunstyrelsen beskriver i årsredovisningen att sju strategiska utvecklingsområden delvis är uppfyllda och ett uppfyllt. Vidare drar de slutsatsen att större framsteg har gjorts för de strategiska utvecklingsområdena "Fagersta – platsen där världar möts" och "Våra levande centrum".

3.2.1 Bedömning

Grundat på vår översiktliga granskning av årsredovisningen har det inte framkommit några omständigheter som ger oss anledning att ifrågasätta det återrapporterade resultatet rörande de finansiella målen. Det innebär att resultatet delvis är förenligt med de finansiella mål som fullmäktige fastställt i budget 2023.

Däremot anser vi att det saknas ett tydligt målvärde för målet "Kostnader och intäkter ska i så stor utsträckning som möjligt påföras rätt verksamhet i förhållande till vad som är ekonomiskt försvarbart."

Vi konstaterar att avrapporteringen av verksamhetsmål (strategiska utvecklingsområden) i årsredovisningen saknar tillräcklig tydlighet och struktur och som en följd av detta är det inte möjligt för oss att bedöma om resultatet är förenligt med de strategiska utvecklingsområdena som fullmäktige beslutat. Vi ser ett behov av att

utveckla uppföljningen av de strategiska utvecklingsområdena, då det idag saknas mätbara måttal kopplade till effektmålen och bedömningen av måluppfyllelsen blir därför subjektiv. Vi saknar även förklaring när ett effektmål bedöms om uppfyllt, delvis uppfyllt eller inte uppfyllt. Vi ser även ett behov av att årsredovisningen inkluderar en sammanfattande bedömning av de strategiska utvecklingsområdena huruvida kommunen uppnår god ekonomisk hushållning.

Vad gäller god ekonomisk hushållning så hänvisar RKR till förarbeten till kommunallagen, där betonas vikten av att mål och riktlinjer för god ekonomisk hushållning utvärderas för hela kommunala koncernen, det vill säga kommunen och dess kommunala koncernföretag gemensamt.

Vi bedömer att målen för god ekonomisk hushållning inte omfattar eller har utvärderats för kommunkoncernen som helhet.

Vi rekommenderar kommunstyrelsen att ta fram finansiella och verksamhetsmål med betydelse för god ekonomisk hushållning för kommunkoncernen.

Vi rekommenderar att kommunstyrelsen arbetar mer med de beslutande dokumenten så att dokumenten har en röd tråd genom alla beslut och allt finns i ett dokument som fullmäktige beslutar om.

3.3 Balanskravsresultat

En kommun ska enligt KL göra en avstämning av balanskravet och detta ska redovisas i förvaltningsberättelsen.

Eventuella negativa resultat som uppkommer ska enligt KL regleras inom tre år. Om det föreligger synnerliga skäl finns emellertid möjlighet att inte reglera ett negativt resultat. RKR har lämnat information om beräkning och redovisning av balanskravet utifrån tolkning av förarbeten till reglerna om balanskrav i LKBR och KL.

Fagersta Kommun redovisar en bedömning av balanskravsresultatet i förvaltningsberättelsen. Av årsredovisningen framgår det att kommunens balanskravsresultat uppgår till 18,4 mnkr. Resultatet består av årets resultat på 114,8 mnkr, reducering av realisationsvinster med -70,0 mnkr, reducering av orealiserade vinster/förluster -26,4 mnkr.

Det finns inget balanskravsresultat att återställa från tidigare år.

Resultatutjämningsreserven, RUR, uppgår till 0 (0) mnkr.

I årsredovisningen framgår det att kommunstyrelsens förvaltning föreslår kommunfullmäktige att reservera medel till resultatutjämningsreserv med 8,2 mnkr.

3.3.1 Bedömning

Vi bedömer, utifrån redovisningen av balanskravsresultatet i årsredovisningen, att det lagstadgade balanskravet uppfylls.

3.3.2 Resultatdispositioner

Kommunstyrelsen har inte tillämpat regelverket för resultatutjämningsreserv (RUR) utan har haft en egen modell där kommunen öronmärkt medel för framtida bruk utifrån att

kommunen har en stark finansiell ställning. Öronmärkning har skett de år som kommunen har redovisat större överskott och vid överskott kan kommunfullmäktige i samband med årsredovisningen besluta om öronmärkning av resultat för olika ändamål.

Begreppet öronmärkning finns varken i lagstiftning eller i förarbeten men behandlas bland annat i SKRs skrift "RUR i praktiken – resultatutjämningsreserv, balanskravsutredning" från år 2013. Denna skrift uppdaterades år 2020, "RUR och God ekonomisk hushållning – Resultatutjämningsreserv, balanskravsutredning" och begreppet öronmärkta medel finns inte längre med.

I SKRs skrift "RUR och god ekonomisk hushållning" framgår bland annat följande:

"Enligt Finansutskottet var ett av motiven bakom införandet av RUR att minska motiven för "bokslutspolitik", det vill säga att genom redovisningsmässigt tveksamma avsättningar reservera medel för framtida kostnader. Tveksam tillämpning av redovisningsprinciper äventyrade enligt utskottet redovisningens trovärdighet. När reglerna om RUR infördes år 2013 fanns det en möjlighet att reservera överskott upparbetade från och med räkenskapsåret 2010. Sedan dess är det inte möjligt att retroaktivt reservera medel. Det innebär att om RUR införs idag så finns det inte stöd i lagen för att reservera medel retroaktivt."

Vi rekommenderar att kommunstyrelsen vidtar åtgärder för att säkerställa att gällande lagstiftning och god redovisningssed efterlevs.

Vi rekommenderar att kommunstyrelsen ser över om det finns avtal som ska nuvärdesberäknas.

3.4 Budget – kommunallagen och god redovisningssed

Av sammanträdesprotokoll framgår att kommunfullmäktige har beslutat om en budget för år 2023 på -12,6 mnkr.

I maj beslutade kommunstyrelsen att föreslå för kommunfullmäktige att besluta om en tilläggsbudget då årets skatteintäkter, statsbidrag och utjämning bedömdes högre än i beslutad budget. Kommunfullmäktige beslutade den 12 juni 2023 att godkänna förslaget om tilläggsbudget. Resultatet i den nya beslutade budgeten uppgår till +0,7 mnkr. I den reviderade budgeten uppgår resultatmålet till 0% av skatteintäkter och generella bidrag för år 2023.

I delårsrapporten redovisas ett budgeterat resultat på för år 2023 på 0,5 mnkr. Det överensstämmer inte med den senast beslutade budgeten, där resultatet uppgår till 0,7 mnkr. Vi kan nu i bokslutet konstatera utfallet på sista raden i resultaträkningen blev positivt jämfört med budget.

Vi vill uppmärksamma kommunstyrelsen på regelverket för att budgetera med underskott och rekommenderar styrelsen att säkerställa på att budgeten för 2024 och kommande år upprättas i enlighet med regelverk och god redovisningssed.

Vi vill även uppmärksamma er på att den så kallade tvåprocentregeln som många kommuner använder sig av är ett mått som används av Sveriges kommuner och regioner (SKR) för analyser av kommunsektorn som helhet. Som underlag för ställningstagande avseende finansiella mål för en enskild

kommun krävs en egen analys av god ekonomisk hushållning i kommunen. Några punkter som kommunen bör beakta i sin analys är:

- Nuvarande ekonomiska ställning
- Framtida prognosticerade utveckling av ekonomi och verksamhet
- Eventuella risker som kan påverka ekonomin de kommande åren

3.5 Kommunstyrelsen – uppföljning av delårs- och årsbokslutsprocess

Vi kan konstatera att årsredovisningen från ekonomikontoret inte har levererats i enlighet med överenskommen tidsplan, vilket bland annat att vi inte kan hålla vår tidsplan med revisorerna. Revisionen behöver handlingar i tid med kallelsen till revisionsmanträdet enligt planerat för att kunna fullgöra sitt ansvar enligt kommunallag och god revisions sed.

3.5.1 Bedömning

Vi rekommenderar att kommunstyrelsen fortsatt följer upp att den interna kontrollen för hantering av delårsrapport och årsredovisning är tillfredsställande och säkerställer att tidsplaner hålls för att granskning ska kunna utföras enligt god redovisningssed.

3.6 Övriga iakttagelser

Vi har i vår granskning även noterat följande avvikelser:

- Det saknas en rutin för att säkerställa fullständighet och riktighet av anläggningsregister, det vill säga att anläggningstillgångarna finns och upptagna till rätt belopp.
- Vi har i vår granskning noterat att det inte går att få fram en semesterskuldslista från lönesystemet i efterhand då informationen skrivs över nästkommande månad.
- Vi har i vår granskning noterat viss del inkonsekvens i klassificering mellan åren, dvs att liknande poster bokförs på olika konton i resultat- och balansräkning mellan åren.

3.6.1 Bedömning

Vi rekommenderar att kommunstyrelsen ser över rutinerna för att säkerställa att anläggningsregister hålls uppdaterat av såväl anskaffningar som utrangeringar. Exempelvis införa rutiner och policy för inventering av anläggningstillgångarna.

Vi rekommenderar att kommunstyrelsen ser över möjligheterna till att ta månadsvisa backuper för att kunna få fram listor även retroaktivt avseende semesterskuldslista.

Vi rekommenderar kommunen att se över klassificering, det vill säga att liknande poster bokförs på samma konton mellan åren för att få en rättvisande jämförelse mellan åren.



Datum som ovan
KPMG AB

Cecilia Kvist
Auktoriserad revisor

Linnéa Grönvold
Certifierad kommunal revisor